

Punkt informacyjny Parku Krajobrazowego Beskidy

Storczykowe łąki z storczykiem męskim w regionie Wsetina.

Witamy w największym parku krajobrazowym w Republice Czeskiej, gdzie swe miejsce do życia wciąż znajdują nasze duże drapieżniki – ryś euroazjatycki, wilk szary i niedźwiedź brunatny. Witamy w kraju długich grzebieni górskich, głębokich dolin, rozległych lasów, kwitnących łąk i pastwisk pełnych stad owiec, drewnianych kościołów i chat. Góry na granicy morawsko-słowackiej stanowią jednak tylko kawałek potężnego obłaku Karpat, który rozciąga się setki kilometrów na wschód i na południe. Witamy w Beskidach.

Puszcza w Narodowym Rezerwacie Przyrody Mazák

Park krajobrazowy obejmuje trzy karpacie pasma górskie – Beskidy Morawsko-Śląskie, Beskidy Wsecińskie i Jaworniki. Lasy dzisiaj pokrywają około 71% powierzchni Parku Krajobrazowego, jednak jeszcze na końcu 19. stulecia pozostawała większość tutejszych wzgórz odlesiona i była intensywnie wykorzystywana do wypasu owiec. Dzisiejszy lesisty krajobraz Beskid jest zatem czymś nowym i tym więcej bardzo cennymi są pierwotne świerki górskie i lasy jodłowo-bukowe z klonami rosnące w wyżej położonych obszarach albo lasy bukowe znajdujące się o nieco niżej. Większość innych lasów tworzą niestety sztucznie osadzone świerki, które dopiero w ciągu ostatnich dekad zostają powoli zastąpione przez pierwotne rośliny drzewiaste. Krajobraz Beskidów zawdzięcza swoją różnorodność przede wszystkim tzw. kolonizacji wołoskiej i pasterskiej w 16. – 18. wieku. Beskidy zostały osiedlone przez ludzi chyba najpóźniej w naszym kraju. Ludzie ścinali i wypalali lasy na grzebiach gór, powstawały tutaj gospodarstwa górskie i w szalasach pasły się tysiące owiec. Okres ten zapisał się także nieusuwalnie do architektury ludowej i folkloru, które są tutaj obecne do dnia dzisiejszego. W lasach górskich Beskidów mieszka mnóstwo rzadkich zwierząt. Ryś euroazjatycki jest stałym obywatelem Beskid i regularnie można tutaj znaleźć

Punkt informacji Parku Krajobrazowego Beskidy – Łomna Dolna

Punkt informacyjny mieści się w budynku URSUS centrum wrażeń, którego głównym celem jest przedstawienie społeczeństwu wartości natury i piękna pasma górskiego Beskid w Karpatach Zachodnich poprzez stałą ekspozycję wewnętrzną pt. Częścią wszystkiego była i jest woda. Woda w postaci symbolu kropli towarzyszy odwiedzającym podczas opowiadania o powstaniu i rozwoju Beskidów. Zobacz Beskidy z lotu ptaka, zapoznaj się ze zwierzętami mieszkającymi w ciekach wodnych, naturą Beskidów albo na przykład śladami tutejszych zwierząt. Rozpoznasz ślad rysia, wilka albo wiewiórki? Za pomocą najnowszej technologii audiowizualnej możesz także sprawdzić nowo nabytą wiedzę. Wizytę z pewnością uprzyjemni Ci kinokawiarnia i bistro oferujące specjalny regionalny oraz pamiętki.

IS CHKO Beskydy

Dolní Lomná 26, 739 91 Dolní Lomná,
GPS: 49.5486675N, 18.7156486E
tel.: 553 661 368; 553 661 367,
e-mail: info@ursuscentrum.cz

www.dumprrody.cz/informacni-stredisko-chko-beskydy

Działanie punktu informacji zapewnia: infinity-progress z.s.

739 98 Mosty u Jablunkova

e-mail: infinityprogress@seznam.cz

www.ursuscentrum.cz

Zarząd Parku Krajobrazowego Beskidy zapewnia Agencja Ochrony Środowiska i Krajobrazu Republiki Czeskiej, placówka regionalna Zarządzanie Parkiem Krajobrazowym Beskidy, Nádražní 36, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, tel.: +420 571 654 293, e-mail: beskydy@nature.cz, www.beskydy.ochranaprirody.cz

Wydane przez Agencję Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej w 2018 r. ISBN 978-80-7620-016-6, Wydanie I ©2018

Tekst: zespół autorów, zdjęcia: František Jaskula, Miroslava Kretková, Jitka Kačalová, Marie Popelářová, ilustracje: Ludvík Kunc, Pavel Procházka, mapy: Jakub Jaroš, tłumaczenie: Jiří Šimon, projekt graficzny i skład: Zita Nielsen, druk: UNIPRESS spol. s r.o., nakład: 5 000

ślady jego pobytu albo bywa uwieczniony na którymś z aparatów-pułapek obrońców natury. Wilk i niedźwiedź na razie raczej chodzą w odwiedziny Beskidów ze Słowacji. Wszystkie trzy duże drapieżniki są chronione i został im tutaj także zadeklarowany europejski obszar ochrony. W całej Europie takich miejsc jest niewiele. Rzadko gdzie indziej można zobaczyć na przykład puszczyka ural-skiego – dużą sowę żyjącą w puszczy, traszkę karpacką albo ślimaka pomrowa błękitnego o niezwykłym niebieskim zabarwieniu. Tak samo bogata jest także tutejsza roślinność lasów i łąk. Do najcenniejszych i najpiękniejszych należą rośliny z rodziny storczykowatych – storczyki, kukułki, buławniki, podkolany, gółki i storczyce. Prawdziwymi klejnotami są goryczuszka wczesna i tojad mocny morawski, który rośnie tylko w Beskidach Morawsko-Śląskich v RC.

Ryś euroazjatycki

Muzeum Woloskie

Czy wiesz, że...

- Łysa Góra (1324 m n.p.m.) to najwyższy szczyt Beskidu Morawsko-Śląskiego, który oferuje jeden z najpiękniejszych widoków u nas? Przy dobrej widoczności można ujrzeć pasmo górskie od Jesioników po Wysokie Tatry.
- symbolem tutejszych puszczy mógłby oprócz niedźwiedzia zostać także puszczyk ural-ski – duża sowa, która w Czechach żyje tylko w Beskidach i na Szumawie? Niewielu wie, że poluje nawet w ciągu dnia.
- Beskidy ukrywają jedną z najdłuższych jaskiń wytworzonych w piaskowcach? Mitami osnuta pseudokrasowa jaskinia Cyrilka ma 370 m długości. Zamiast skarbów ukrywa chwiejące niebiosa, dlatego nie jest udostępniona do zwiedzania.
- W Beskidach i terenach podgórskich znajdziemy najwięcej drewnianych kościołów i kaplic (ponad 20) w RC
- Beskidy o powierzchni 1 200 km² to największy park krajobrazowy w CZ

Dziękujemy, że razem z nami chronisz przyrodę i za to, że:

- biwakujesz i palisz ogień tylko w wyznaczonych do tego miejscach
- przestrzegasz zakazy wjazdu i parkujesz tylko w wyznaczonych do tego miejscach
- poruszasz się tylko po drogach i szlakach turystycznych
- poruszasz się na rowerze tylko po wyznaczonych do tego celu drogach i jesteś wyrozumiały wobec innych uczestników ruchu
- chronisz zwierzęta i rośliny w ich środowisku naturalnym
- nie niszczyś skał, minerałów i innych pomników przyrody nieożywionej
- śmieci zabierasz ze sobą.

Propozycja na wycieczkę:
Ścieżka w kraju dawnych górali

Trasa tej ścieżki edukacyjnej zaczyna obok centrum informacji gminy Łomna Dolna na Matyszczynej łące (parking, przystanek autobusowy). Po szlaku ścieżki edukacyjnej wyjdiesz koło zrekonstruowanego schroniska Polana na sam szczyt Małej Kikuli (789 m n. p. m.), który rozciąga się nad doliną Łomnej w kierunku Kozubowej. Trasa ma niemal 4 km. Na siedmiu stacjach przynosi możliwość popatrzeć na tutejszy cudowny krajobraz z punktu widzenia górali, którzy tutaj żyli przed stu laty. Oprócz opowieści o kraju i ludziach trasa ta oferuje także nieoczekiwane piękne widoki na dolinę Łomnej i pobliską puszcę Mionszi. Szlak w końcu prowadzi także przez kawałek lasu podobnego do znanej puszczy, po ścieżce myśliwskiej. W centrum informacji są dla dzieci przygotowane zestawy zadań, zaś dla obcokrajowców ulotki z tekstami angielskojęzycznymi lub polskojęzycznymi znajdującymi się na tablicach ścieżki edukacyjnej.

Propozycja na wycieczkę:
Z Dolnej do Górnej po grzbiecie Górn Tylnych

Miłośnicy bardziej wymagających pieszych wycieczek na pewno nie ominą możliwości przechadzki po grzbiecie na granicy Beskidów Morawsko-Śląskich. Z centrum Łomnej Dolnej można do grzbiecia dotrzeć po niebieskim szlaku na rozdrożu Kostelki. Stąd to już tylko kawałek drogi do Kamienego schroniska pod Wielkim Połomem. Chata oprócz przekąsek oferuje również wieżę widokową Tetrzew, w której wnętrzu znajduje się wystawa dotycząca natury Parku Krajobrazowego Beskidy. Czerwono oznakowany szlak po grzbiecie doprowadzi Cię na szczyt Wielkiego Połomu, gdzie na własne oczy zobaczysz, jak lasy gospodarcze i lasy w rezerwacie przyrody radzą sobie z ekstremalnym klimatem lub inwazją kornika. Do odpoczynku na pewno przywabi Cię kapliczka ze źródłem znajdującym się w przełęczy pod Murzinkowym szczytem. Długodystansowcy mogą kontynuować dalej po grzbiecie aż na Biały Krzyż. Pozostałym polecamy zejść do Łomnej Górnej przez dolinę Przełęcz, skąd autobus liniowy podwiezie Cię z powrotem do Łomnej Dolnej.

Propozycja na wycieczkę:
Do twierdzy nad Szlakiem Miedzianym, do storczyków i kamiennych kul

Na lekką przechadzkę możesz wyruszyć z wioski Mosty, a dokładnie z jej osady Szańce. Tutaj znajdziesz nietypowy zabytek – pozostałości twierdzy przeciw Turkom pochodzącej z 17. wieku, która strzegła strategicznie ważnej przełęczy jabłonkowskiej. Po krótkim skrócie do twierdzy powróć do rozdroża Szańce-szkoła i stąd kontynuuj dalej po żółtym szlaku w kierunku Słowacji. Niezbyt wymagająca ścieżka poprowadzi Cię wokół pomników przyrody Motyczanka i Filówka z typowymi podgórskimi podmokłymi łąkami. Na przełomie maja i czerwca ujrzysz tutaj także setki czerwono kwitnących kukułek szerokolistnych i białych podkolanów. Parę metrów za granicą państwową zagłędzisz do kamieniołomu Megońki, gdzie można zobaczyć kamienne kule, jeden z cudów przyrody Kisuc.

Wypas owiec formował tutejszy krajobraz przez stulecia

Osada Kamienity w Łomnej Dolnej

Dolina Łomnej

Kukulka szerokolistna to typowy storczyk na Motyczance i Filówce

Ciekawostki z życia niedźwiedzia brunatnego

Barłóg buduje w ziemi, pod korzeniami drzew albo wykorzystuje nisze i wnęki skał. Od grudnia do marca zimuje w nich i nawet rodzi tutaj młode.

Ogryzione, podrapane i oznakowane cuchnącym moczem drzewa to ważne punkty komunikacyjne niedźwiedzi.

Każdy rok na końcu lata i jesienią przychodzą do Beskidów młode niedźwiedzie za pokarmem. Żywność roślinna tworzy nawet 90% ich pożywienia.

Od kwietnia do maja młode odchodzą z barłogu i poznają swe otoczenie. Usamodzielniają się w wieku 1,5 do 3,5 lat.

Niedźwiedź to największy drapieżnik europejski, dorosły samiec może osiągnąć masy 150-350 kg.

Ilustracja: Ludvik Kunc.

